

Alarmantno stanje zaradi poklicnih obolenj

Vrhunec azbestnih obolenj lahko pričakujemo čez deset let

Jani Alič

Solkan – V Sloveniji imamo ogromno poklicnih bolezni, ki pa jih od ustanovitve nove države praktično ne ugotavljajo. Izjema so le bolezni, ki so posledica izpostavljenosti azbestu, pa še tu gre bolj za izjeme kot pravilo, poudarja **Bojan Goljevšček**, predsednik Zveze sindikatov azbestnih bolnikov Slovenije (SABS). Zato sindikati predlagajo več družbene odgovornosti in etike dela zdravstvene stroke ter ustanovitev »delavske zavarovalnice«.

»Sistem varnosti in zdravja pri delu mora spodbujati večjo skrb za zdravje delavcev, s tem pa je povezano zmanjšanje poškodb pri delu kot tudi poklicnih obolenj. Stanje v Sloveniji je alarmantno. Do osamosvojitve smo ugotovili v povprečju 900 poklicnih obolenj na leto. Zdravstvena stroka jih pozna več kot 3000. Po izkušnjah iz zahodne Evrope imamo v Sloveniji vsaj 1500 primerov neregistriranih poklicnih obolenj na leto,« je dodal Goljevšček in pojasnil, da pri nas del obveznosti zdaj krijejo delodajalci sami, del pa obvezno invalidsko in zdravstveno zavarovanje. »Delodajalci vplačujejo enotno premijo za vsakega zaposlenega, vsako leto pa se iz tega zbere okoli 82 milijonov evrov. Transparentno se porabi le 25 odstotkov zbranih sredstev. Zanimanje varnosti in zdravja pri delu je za evropske razmere nesprijemljivo, družbeno neodgovorno in v nasprotju s človekovimi pravicami.

Ob bližajočem se mednarodnem dnevu varnosti in zdravja pri delu ter mednarodnem dnevu žrtev azbesta je predsednik Zveze sindikatov azbestnih bolnikov Slovenije **Bojan Goljevšček** (v sredini) opozoril na stanje pri poklicnih obolenjih pri nas. Na pogovoru sta sodelovala tudi odvetnik **Janez Starman** (levo), član mednarodnega azbestnega združenja EARA, in predsednik EARA Italija **Paolo Tomatis** (desno).

Enaka višina zavarovalnih premij za vse delodajalce ne spodbuja k večji skrbi in odgovornosti za varnejša delovna mesta ter zmanjšanje števila poškodb kot tudi poklicnih bolezni,« je prepričan Goljevšček, ki poudarja, da se s podobno zgodbo zdravstvenih posledic srečujejo pri SABS, ko so se desetletja prikrivale posledice dela z azbestom, za kar danes plačujemo višjo ceno.

Sicer pa vrhunec azbestnih obolenj lahko pričakujemo okoli leta 2020, prebivalci pa se bodo lahko z azbestom srečevali tudi 50 let. Na

stanovanjskih in drugih objektih je še veliko azbestne kritine, prav tako pa je v uporabi precej vodovodnih in drugih azbestno-cementnih cevi. V Sloveniji so po nepopolnih podatkih v zadnjih desetih letih verificirali okoli 1600 bolnikov zaradi azbesta, od tega je odškodnine s sporazumom dobilo skoraj 1500 delavcev. Največji napredek je bil narejen v anhovskem Salonitu, kjer so samo leta 2000 izplačali 900 odškov, prav tako pa dobre tri milijarde takratnih tolarjev namenili za ureditev okolja.